C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-177/2024 ***Prima instanţă***: Judecătoria Bălți sediul Sîngerei
Judecător Hristina Craveț

D E C I Z I E
în numele Legii

26 martie 2024 mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

În componenţa :
Preşedintele şedinţei, judecătorul : Gheorghe Scutelnic
Judecătorii: Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în *şedinţă de judecată* **în lipsa participanților la proces** în ***ordine de recurs***, *recursul* ***avocatului*** **Oxana Melnic** *în interesele* ***condamnatului*** **Lungu Ruslan**, declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 07.02.2024***, în privința *condamnatului* **Lungu Ruslan**, *născut la *****, deținut în Penitenciarul nr.11 Bălții.*

Termenul examinării cauzei fiind:

1.*În prima instanță*: 26.12.2023-07.02.2024.
2.*În instanța de recurs*: 28.02.2024-26.03.2024.

După expunerea esenţei cauzei penale de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin ***încheierea judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 07.02.2024***, a fost respinsă ca neîntemeiată plângerea depusă de către condamnatul Ruslan Lungu împotriva administrației instituției penitenciare care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Nefiind de acord cu încheierea dată, ***avocatul*** **Oxana Melnic** *în interesele* ***condamnatului*** **Lungu Ruslan** a contestat-o cu recurs, prin care solicită rejudecarea cauzei penale și casarea încheierii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 07.02.2024, cu pronunţarea unei noi decizii potrivit modului stabilit pentru

prima instanţă, prin care cererea avocatului Oxana Melnic în interesele lui Lungu Ruslan privind constatarea condiţiilor de detenţie să fie admisă integral.

În motivarea recursului ***recurentul*** invocă, că consideră încheierea în cauză neîntemeiată și nemotivată.

Menționează, că Lungu Ruslan pînă în prezent se deţine în condiţii inumane şi degradante, cu spaţiu insuficient de deţinere în celulă, contrar prevederilor art.225, alin.(4) Cod de executare al RM, care expres prevede că norma de spaţiu locativ stabilit pentru condamnat nu poate fi mai mică de 4 m^2. Respectiv, dimensiunea minimă a spaţiului locativ într-un loc de cazare pentru mai multe persoane este de 4 m^2 per persoană. De asemenea, în calcul urmează să fie exclusă anexa sanitară.

Astfel, indică următoarele încălcări: blocul sanitar este situat lângă patul de dormit; lipseşte loc special amenajat pentru fumat, din care motiv deţinuţii sunt nevoiţi să fumeze în celulă în prezenţa celor nefumători; celula este lipsită de sistemul de ventilare, geamul celulei este mic, nepătrunzând aer curat şi lumină; celula este populată de insecte şi rozătoare, şoareci, şobolani; celula este prost iluminată, ceea ce provoacă scăderea vederii

Consideră, că Lungu Ruslan este deţinut în condiţii de supraaglomerare, lipsă de igienă şi a condiţiilor materiale adecvate, fapt contrar prevederilor art.3 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Face referire la Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, unde membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură,şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m^2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Invocă, că atunci cînd un reclamant este deţinut în condiţii contrare articolului 3 al Convenţiei, cel mai bun mod de recuperare posibil este încetarea rapidă a încălcării dreptului de a nu fi supus unui tratament inuman şi degradant.

În plus, orice persoană care a suferit o detenţie care îi încalcă demnitatea, trebuie să poată obţine despăgubiri pentru încălcările suferite.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

Referințe de la părțile procesului penal n-au parvenit.

Verificînd temeinicia argumentelor invocate de recurent în raport cu materialele puse la dispoziţia instanţei de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursul declarat urmează a fi admis ca fiind fondat.

Potrivit ***art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală***, (*1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri;*.

Colegiul penal își întemeiază soluția în cadrul speței date pe ***art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală,*** potrivit căruia instanța de recurs admite recursul, casînd hotărîrea şi i-a soluția de rejudecare a cauzei penale, cu adoptarea unei noi hotărîri.

Recursul ***avocatului*** **Oxana Melnic** *în interesele* ***condamnatului*** **Lungu Ruslan** a fost înaintat în termen și este absolut fondat.

Colegiul penal consideră, că încheierea judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 07.02.2024 este **absolut *neîntemeiată*** și ***nemotivată***.

Instanța de fond în mod pripit a ajuns la concluzia, că plângerea condamnatului Lungu Ruslan este neîntemeiată, neluând în considerație argumentele cererii avocatului, materialele cauzei penale și prevederile legale.

Colegiul penal reține, că temei de înregistrare a materialului penal a servit **cererea privind constatarea condițiilor inumane de detenție din 26.12.2023 – f.d.2-6**, înaintată de ***avocatul*** **Oxana Melnic** *în interesele* ***condamnatului*** **Lungu Ruslan**, pe când instanța de fond respinge plângerea condamnatului Lungu Ruslan, care nu se regăsește la materialele cauzei penale. Or, ***avocatul*** **Oxana Melnic** și ***condamnatul*** **Lungu Ruslan** sunt părți procesuale distincte, cu drepturi și obligațiuni diferite.

Mai mult, argumentele indicate în cererea avocatului n-au fost examinate și apreciate la justa valoare, prin prisma raportului instituției penitenciare și a prevederilor legale.

Colegiul penal reține, că ***art.473² Cod de procedură penală*** prevede, că *(1) Plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul, după caz, din care a fost eliberat. (2) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin.(1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La*

plîngere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plîngerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. (2[1]) În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerinţelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucţie stabileşte condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor. (2[2]) Dacă condamnatul îndeplineşte în termen toate cerinţele din încheierea judecătorului de instrucţie, plângerea se consideră depusă la data prezentării iniţiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă. (2[3]) Verificarea condiţiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucţie din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă şi în următoarele cazuri: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; b) există o hotărâre a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin.(5); d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; e) la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleaşi perioade de detenţie. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanţa sesizată ultima. (2[4]) Încheierea privind declararea plângerii inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părţi în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoştinţă de aceasta. (2[5]) Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute la alin.(2[3]) lit.a)–c) exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu acelaşi obiect. ***(3) Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.*** *(4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. (5) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor*

fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit ***art.473³ Cod de procedură penală***, *(1) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. (2) Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. (3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare prezintă instanţei de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretenţiile invocate de condamnat în plângere, cu menţionarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condiţiilor de detenţie contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului şi a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare. (4) Termenul maxim de examinare a plângerii referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului este de 3 luni. În termenul maxim de 3 luni nu se include termenul acordat condamnatului pentru detalierea pretenţiilor.*

Conform ***art.473⁴ Cod de procedură penală***, *(1) La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu. (2) La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum şi de perioada în care condamnatul a fost deţinut în condiţiile contestate. (3) În urma constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.* ***(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.*** *(5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar*

în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente. (5[1]) În cazul constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, instanţa de judecată dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare. (6) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), persoanele condamnate la detenţie pe viaţă nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar pot înainta o acţiune civilă. (7) Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) şi (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăţiei organului care pune în executare sentinţa sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. (8) Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul executării pedepsei, instanţa de judecată dispune respingerea plîngerii. (9) Încheierea adoptată în condiţiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părţi, în termen de 15 zile de la data pronunţării, prin intermediul instanţei de fond. În cazul încasării mijloacelor băneşti, încheierea instanţei de judecată se execută în condiţiile prevăzute de Codul de executare. (10) Pedeapsa redusă în condiţiile alin.(4) constituie pedeapsă efectiv executată.

Art.225 Cod de executare prevede, că *(1) Reamenajarea spaţiilor de deţinere existente şi construirea spaţiilor de deţinere noi se fac cu respectarea prevederilor legislaţiei naţionale şi a standardelor internaţionale în domeniu. (2) Persoanele condamnate sînt cazate individual sau în comun. (3) Camerele de cazare şi celelalte încăperi destinate persoanelor condamnate dispun de iluminat natural şi de instalaţiile necesare asigurării iluminatului artificial corespunzător. (4) Norma de spaţiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m^2. (5) Condiţiile de cazare în spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor sanitare stabilite de Ministerul Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale. (6) În cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depăşită, şeful instituţiei are obligaţia de a informa directorul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare. Directorul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor stabileşte dacă transferul se impune, precizînd penitenciarele în care vor fi transferate persoanele condamnate cu respectarea cerinţelor prevăzute de prezentul cod.*

Potrivit **art.3 Interzicerea torturii CEDO**, ”***Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.***”.

Din lecturarea materialelor cauzei penale rezultă, că Lungu Ruslan execută pedeapsa închisorii de 4 ani și 8 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de circulația drogurilor pe un termen de 4 ani, în Penitenciarul nr.11 Bălți în baza sentinței Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 28.12.2021, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28.03.2023.

Pe data de **26.12.2023**, ***avocatul* Oxana Melnic** *în interesele* ***condamnatului* Lungu Ruslan** a înaintat o cerere privind constatarea condițiilor de detenție, prin care a solicitat admiterea cererii, constatarea faptului că condamnatul Lungu Ruslan a fost deținut în condiții contrare art.3 CEDO și aplicarea prevederilor art.473^4 Cod de procedură penală, prin care să-i fie redusă pedeapsa penală cu 3 zile pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

În argumentarea cererii avocatul a indicat, că Lungu Ruslan începând cu data de 28 martie 2023 se află în condiții de detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți.

Indică, că în cadrul Penitenciarului nr.11 Bălți există abateri majore de la normele legale privind condițiile de detenție, deținuții aflându-se în condiții inumane, degradante și contrare art.3 CEDO și art.225 Cod de executare.

Aici face referire la:

- încălcarea spațiului de deținere în celulă de 4 m^2 per persoană;
- blocul sanitar situat lângă pat;
- lipsa locului amenajat pentru fumat;
- celula este lipsită de sistemul de ventilare, geamul celulei mic, nepătrunzând aer și lumină;
- celula este populat de insecte și rozătoare (*şoareci, şobolani, etc.*)
- celula nu este luminată suficient.

Apărarea face referire la art.473^2-473^4 Cod de procedură penală, raportul pentru anul 2017 a Consiliului pentru Prevenirea Torturii și la jurisprudența CtEDO, Goremichin vs Moldova, Shishanov vs Moldova, Ostrovar vs Moldova, Mamedova vs Rusia, Iliev și alții vs Bulgaria, etc..

Raportând argumentele cererii la materialele cauzei penale și prevederile legale, Colegiul penal le consideră întemeiate.

S-a identificat perioada de executare a pedepsei penale de închisoare în Penitenciarul nr.11 Bălți de 295 zile – 28.03.2023 până la 17.01.2024.

La analiza condițiilor de cazare a condamnatului Lungu Ruslan, Colegiul penal va face trimitere la Hotărârea Guvernului nr.583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care în punctul 464 stipulează că ”*Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu*

mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii".

De asemenea Colegiul penal va face referire și la art.225 Cod de executare, care conține aceleași prevederi referitor la spațiul locativ.

Conform ***Raportului*** *în temeiul art.473³ Cod de procedură penală asupra condițiilor de detenție contestate* din 23.01.2024, condamnatul Lungu Ruslan a fost deținut în următoarele celule:

- **celula nr.35**, în perioada *28.03.2023-04.04.2023*, cu suprafața totală de ***13,86 m²***, unde blocul sanitar constituie 1,46 m², cifra deținuților a variat de la 3 și 5 persoane;
- **celula nr.49**, în perioada *04.04.2023-13.04.2023*, cu suprafața totală de ***27,39 m²***, unde blocul sanitar constituie 1,64 m², cifra deținuților a variat de la 12 și 14 persoane;
- **celula nr.63**, în perioada *13.04.2023-13.06.2023*, cu suprafața totală de ***27,3 m²***, unde blocul sanitar constituie 2,34 m², cifra deținuților a variat de la 4 și 7 persoane;
- **celula nr.23**, în perioada *13.06.2023-17.01.2024*, cu suprafața totală de ***59,06 m²***, unde blocul sanitar constituie 1,14 m², cifra deținuților a variat de la 15 și 20 persoane.

Spațiile ocupate de blocurile sanitare nu se includ în spațiul de 4 m² per persoană prevăzut la art.225 alin.(4) Cod de executare, or, această normă se referă la spațiul locativ.

Un simplu calcul matematic al datelor prezentate de administrația instituției penitenciare în raportul vizat arată, că spațiul locativ de 4 m² per persoană a fost încălcat, inclusiv cu, sau fără, includerea blocului sanitar (*f.d.17-22*).

Din fotografiile anexate la raport rezultă, că blocul sanitar este situat chiar lângă patul de dormit și unele geamuri sunt foarte mici (*f.d.23-26*), ce fac pătrunderea minimă a luminii zilei și posibilitatea de aerisire normală a celulei.

Iluminarea celulelor cu spațiul indicat se efectuiază printr-un singur bec de 100W, care nu este suficientă.

Geamurile mici, vizorul și vizetă nu asigură o ventilare suficientă a celulei.

Însăși administrația penitenciarului recunoaște faptul, că nu au loc special amenajat pentru fumat.

Penitenciarul nr.11 Bălți are statut de izolator de urmărire penală, iar în acesta se dețin și condamnați la pedeapsa închisorii. Nu poate fi admis fumatul în celulă. De aceia, administrația penitenciarului are obligațiunea să asigure loc special amenajat pentru fumat nu numai pentru persoanele care se află în arest preventiv, dar și pentru persoanele condamnate.

Celulele sunt populate cu insecte parazitare și rozători, fapte indicate de majoritatea persoanelor deținute în Penitenciarul nr.11 Bălți, inclusiv și Lungu Ruslan.

La acest aspect, administrația penitenciarului a indicat că a încheiat contracte de prestare a serviciilor de deratizare și dezinsecție cu agenții economici de profil, care prestează servicii periodic și la necesitate, dar careva probe în acest sens n-a prezentat.

Chiar de administrația penitenciarului efectuează deratizarea și dezinsecția celulelor, acestea nu sunt în măsuri suficiente, odată de condamnații invocă prezența în celule a insectelor parazitare și rozătorilor.

Circumstanțele date indică, că administrația penitenciarului n-a asigurat condiții adecvate de deținere a condamnatului Lungu Ruslan.

Pretinsele dificultăți cu care s-a confruntat Lungu Ruslan pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.11 Bălți în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate prevăzut de art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Ținând cont de cele expuse supra, în continuare, Colegiul penal va da o apreciere condițiilor de detenție invocate de către autorul cererii, coroborate la poziția autorităților instituțiilor penitenciare consemnate în raportul anexat la materialele cauzei penale, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cu referire la încălcarea art.3, care prevede că „*Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.*”

Și prin ***Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii*** s-a stabilit, că *starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul*.

La acest aspect, Colegiul penal nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție după constatările efectuate de către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare referitor la condițiile în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile din cererea pendintă sunt justificate.

De precizat, că în mai multe cauze examinate, Curtea Europeană a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție.

Aceasta notează, că în repetate rânduri a constatat încălcarea articolului 3 din Convenție în privința penitenciarelor din Moldova, însă această problemă sistemică continuă să persiste.

Întru susținerea acestui raționament, CEDO a explicat, că dacă există o dispută cu privire la condiţiile de detenţie între părţi, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegaţia gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art.3 din Convenţie. Este cazul, când statul este unicul care deţine informaţii susceptibile de a confirma sau respinge alegaţiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul, că statul nu prezintă aceste informaţii, îi permite Curţii să ajungă la concluzia că alegaţia este una justificată (*cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98*).

Jurisprudența CtEDO indică la încălcarea condițiilor de detenție în penitenciare, printre care Goremichin vs Moldova, Shishanov vs Moldova, Ostrovar vs Moldova, Mamedova vs Rusia, Iliev și alții vs Bulgaria, etc..

Colegiul penal, ținînd cont de cererea înaintată, raportul prezentat și încheierea pronunțată, se va expune asupra perioadei detenției condamnatului pînă la data întocmirii raportului, expunîndu-se asupra perioadei 28.03.2023-17.01.2024 cu 295 zile.

În partea ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale din Penitenciarul nr.11 Bălți, Colegiul penal reține, că după cum se deduce din informația prezentată de reprezentantul Penitenciarului nr.11 Bălți, Ruslan Lungu, potrivit informației accesate de pe portalul ANP-lui și materialele dosarului personal al acestuia, în total sa deținut 295 zile.

Totuși, având în vedere că la soluționarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanța de judecată a încălcărilor privind condițiile de detenție care au afectat grav drepturile condamnatului, dar și stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 2 zile, în dependență de gradul și intensitatea suferințelor, sau după caz compensarea bănească, Colegiul penal va reduce pedeapsa condamnatului Lungu Ruslan pentru 295 zile de deținere în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 28.03.2023-17.01.2024, după cum urmează 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, în total 30 zile rotungite. Termenul pedepsei definitive stabilită lui Lungu Ruslan prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 28.12.2021 de închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni, urmează a fi redus cu 30 (treizeci) zile.

Colegiul penal consideră, că reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură

rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În aceste condiții, recursul avocatului Oxana Melnic în interesele condamnatului Lungu Ruslan urmează a fi admis, cu casarea totală a încheierii, rejudecarea cauzei penale, cu adoptarea unei noi hotărîri, prin care cererea să fie admisă, constatat faptul deținerii lui Lungu Ruslan în condiții contrare art.3 CEDO și reducerea pedepsei cu 30 zile.

În baza celor expuse, în temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) şi art.417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul ***avocatului*** **Oxana Melnic** *în interesele* ***condamnatului*** **Lungu Ruslan**, declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 07.02.2024***, în privința ***condamnatului*** **Lungu Ruslan**, se admite ca fiind fondat.

Se casează total ***încheierea Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 07.02.2024***, cu rejudecarea cauzei penale și adoptarea unei noi hotărîri, după cum urmează:

Cererea ***avocatului*** **Oxana Melnic** *în interesele* ***condamnatului*** **Lungu Ruslan** se admite ca fiind fondată.

Se constată faptul, că Lungu Ruslan a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în perioada 28.03.2023-17.01.2024 în Penitenciarul nr.11 Bălți, o perioadă de 295 (două sute nouă zeci și cinci) zile, în calitate de condamnat.

În temeiul art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa lui Lungu Ruslan cu 30 (treizeci) zile rotungite, pentru 295 zile pe perioada 28.03.2023-17.01.2024 în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți, cu calcularea 1 (una) zi de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei penale definitive stabilit lui Lungu Ruslan prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 28.12.2021 de închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni se reduce cu 30 (treizeci) zile rotungite.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele de şedinţe, judecător Gheorghe Scutelnic

Judecători Oleg Moraru

Viorel Pușcaș